

– שיעור –
רכ"ב

**מדור
אמונה
ובטחון**

מתוך קונטרס 'הבינוני' המלא

הבינוני

ואחיה

חיים של אמונה ובטחון

שיעורי הרב **שמעון שפיצער** שליט"א | פרשת **שמות** תשפ"ד

הבנה עם התפעלות משפיעה על כלי המעשה

מוח שליט על הלב

ונרחיב בענין בס"ד. הקב"ה ברא את האדם עם סדר שלם. זה מתחיל ברצון, ועובר למוח, חכמה בינה ודעת. מהמוח זה עובר ללב שבו נמצאים ההרגשים, ומשם לכלי העשייה, הידיים והרגליים. וקבע הקב"ה שהמוח יהיה שליט על הלב, היינו שיוכל להשפיע על הלב מה להרגיש. וצריך להבהיר שאין זה דבר הנעשה מאליו, כידוע, כי בדרך כלל האדם מופעל על-ידי ההרגשים, ולא שהוא מחשב במוחו מה להרגיש. להיפך, בדרך כלל כשהאדם נמצא בעוה"ז, זה עובד הפוך, הוא מתפעל מהעולם הזה ונמשך אחר תענוגיו. לבו מתחיל לחמוד ולהשתוקק, כפי שחז"ל אומרים לנו: "העין רואה והלב חומד וכלי המעשה גומרים" (רש"י שלח טו, לט). תשאל: "היכן המוח? למה אינו עוצר את הלב?". והתשובה היא שאכן זה הבעיה, שהוא דילג על שלב אחד. העיניים ראו ומיד לבו חמד. הוא דילג על המוח. היכן מוחך? אה, נכנסה כך רוח שטות. מה שהיה אמור לקרות זה, שמיד לאחר שעינו ראתה, יאמר לו מוחו: "נו!!! ולא תתורו! עצור! תעשה מיד מחיצה של ברזל שלבך לא יחמוד! ואם לדאבון לב הוא חומד כבר, תתקע מהר את המחיצה לפני שכלי המעשה גומרים". אך עבודה היא, ולא עבודה קלה.

לעולם יהא אדם

והנה האדם יכול להצליח רק אם הוא פועל לפי סדר קומת האדם. הראש למעלה, לא כבהמה שהראש פונה למטה ומביטה לארץ. אז הוא נראה כאדם וכל רואיו רוחשים

תהינה חוברות אשה אל אחותה

בשיעור הקודם למדנו שהקב"ה קבע את סדר הבאת השפע לעולם על-ידי תפילה ועל-ידי אמונה ובטחון, ובנוסף לזה אנשים כערכינו צריכים להתעסק גם בהשתדלות בעולם העשייה, ובצירוף שני הדברים יחד, יכול השפע להגיע אליו. הדוגמא לכך היא שהאדם מבין שע"מ שהתבואה תצמיח הוא זקוק לסיוע מהקב"ה, והוא נעמד להתפלל בדמעות חמות שהקב"ה ישלח לו את הברכה, ואז הוא חורש וזורע והקב"ה עוזר לו והתבואה צומחת. והרחבנו לבאר שעיך התכלית שהקב"ה רוצה הוא ששני חלקים אלו, האמונה וההשתדלות, לא יהיו נפרדים, אלא שבשעה שהוא עוסק בפועל בידי לזרוע ולנטוע, גם אז עדיין יהיה מוחו תחת השראת האמונה, שזהו יגיע כפיך כי תאכל. אמנם הידיים פועלות ועושות, אך מוחו דבוק כל העת לריבונו של עולם.

והנה סוגיא זו צריכה כמה וכמה דוגמאות, כי זהו יסוד גדול ביהדות, ובוודאי שע"פ חסידות הוא אחד מהיסודות הגדולים ביותר שהבעש"ט הק' זיע"א לימד והדריך שכך צריך לחיות בכל העינים, ואיך מגיעים לחיות באופן כזה, בין בהשתדלות בפרנסה, בין בכל השתדלות אחרת כשרוצה לעשות איזה שינוי כדי להשיג איזה דבר, ובין כשהוא עוסק באכילה או בשאר הצרכים הגשמיים. תמיד ראשו מחובר לשמים ובידיו הוא עושה מה שיש לו לעשות.

הבהרה: היות שקריאת מאמר זה דורש יישוב הדעת ורוחב לב, אי לכך אין כמעט שום תועלת לקראו למקוטעין במהלך התפילה וכדו', וד"ל.

גליון זה נתרם ע"י ידידינו הנכבדים

**התורם הנכבד נ"י
החפץ בעילום שמו**

לזכות בניו שיצמחו ויעלו בתורה וביראת שמים

**ראובן זעליג בן שפרינצה אסנה חיה
חווה גיטל בת אסתר פרל**

לזכותם ולהצלחתם

יזכו לכל הברכות האמורות בתורה, לשפע ברכה והצלחה, ולרוב נחת מכל יוצ"ח ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את הנלמד בשיעורים מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת

כתוב שם? - כל מיני תחבולות איך לגרום בכל מיני אופנים שמה שאתה רוצה שיקרה - יקרה; איך לגרום לאנשים לציית לך; איך להצליח לשאוב הרבה כסף ותהילה...

צריך להבין שהרבה פעמים העצות בנויות על גרגיר של אמת, כי המושג סבלנות, ומוח שליט על הלב, ובהירות, ולא להתפעל מכישלונות, הם דברים נכונים. יכולים לראות גוי שמפרסם שאלף פעמים ניסה ולא הצליח ובפעם האלף ואחת הצליח והתעשר, וכולם מתפעלים מסיפורו עד מאוד. אך החכם שיודע מה שאמרו חז"ל (איכה רבה ב, יג) **"חכמה בגוים תאמין"**, מבין שצריך לעשות הפרדה. יסוד זה שאסור להתיימשך אלא תמיד צריך לנסות שוב, הוא יסוד נכון; היסוד של מוח שליט על הלב, הוא יסוד נכון; יסוד העקשנות, הוא יסוד נכון. אבל **לגבי הנקודה שמאחורי כל אלה, אני חלוק מהגוי, והמרחק בינינו גדול מהמרחק שבין שמים וארץ. אינני רוצה סתם להשליט את המוח על הלב, אינני רוצה להיות סתם כך עקשן. אני רוצה שבמוחי יהיו מקופלים כל היסודות של האמונה והביטחון**, שאני בזרועותיו של הקב"ה, ושהקב"ה הוא כל יכול, ואם הוא רוצה, זה יצליח אע"פ שאיני ראוי, וכן הלאה כל המחשבות הנכונות, וזהו החלק השליט על הלב.

העין רואה והלב חומד

אכן האמת היא שאנו מתמודדים בחיינו עם שתי בעיות בנוגע ליסוד זה. האחת היא זו שדיברנו כעת, שאף מי שמוכן לעבוד, וממשיך הלאה בכל הכוח, ויש לו בהירות לאן הוא רוצה להגיע ואינו נבהל מהמכשולות שעל הדרך, לאו דוקא שיסודות האמונה ברורים אצלו. חסר לו הרבה היסוד של אלמלא הקב"ה בעזרו אינו יכול לו, וכן חסרים לו עוד הרבה יסודות.

אך יותר מזה יש לנו בעיה נוספת שהיות שיש חיות מזויפת בעוה"ז... כשאתה מסתובב בעוה"ז, אתה רואה שהוא חי. אתה רואה אנשים שמדברים בתוקף דברי הבל, שצריך לעשות כך ולעשות כך. אתה רואה ששיכור פלוני הצליח ואתה רוצה לחקות אותו. וכן הלאה, כל מיני דברים שנראים כמלאים חיות. ואנו אין מוחנו שליט כל על הלב כשמדובר בכל הדברים האלה. לבנו נמשך על-ידי העין רואה בהרבה ענינים. לא תתורו אחרי לבבכם אינו פחות חמור מלא תתורו אחרי עיניכם, ואולי יותר חמור, כמו שאמרו חז"ל (ע"ז כז, ב) שאני מינות דמשכה. אתה רואה איך הדברים מתנהלים ומיד מתחיל לחשוב: "אולי אשלח להגיד לפלוני, אולי אתקשר אליו, ואעשה כך וכך". זה נקרא העין רואה והלב חומד. זה נקרא אדם הפוך. המוח אינו זה שמוביל אותו. זה מאוד ילדותי. הוא מתפעל משטויות, אשר זהו מהותו של מי שאינו בר דעת. כילד קטן שחוזר מהחידר בעינים בורקות - חברי הוא הגיבור הגדול ביותר... כל מיני שטויות פרי ההרגשים. והמבוגר עושה אותו דבר, אך בשפה שלו. כשהוא בגיל שלושים וחמש ארבעים, הוא מדבר בשפה שהטפשים בגילו

לו כבוד והערכה, כי רואים בו אדם. לזה הרבה דוגמאות, וניקח אחת מהן. מי שיש לו סבלנות כשהוא שרוי במצבים קשים, כי מוחו אומר לו שישלוב בעצמו. כשמאן דהו צועק עליו ומביישו ברבים והוא עומד ושומע, ובמקום להחזיר לו מנה אחת אפיים, הוא אומר לו: "סליחה, ציערתי אותך וצר לי על כך. אני מבקש את סליחתך". האנשים המסתכלים מן הצד אומרים בלבם: הרי בעצם הוא היה יכול לצעוק בחזרה על פלוני כפי שפלוני צועק עליו, ואף יותר. יכול היה לומר לו: אתה צועק עלי?! אתה רוצה שאני אפתח פה עליך?!". אכן אילו היה מתכבד בקלון חברו, זה היה מראה שלבו התפעל והוא איבד עשתונות, והרואים אותו מן הצד באופן זה, היו רואים בו פחיתות האדם. אמנם בוודאי היו דנים אותו לכף זכות - "איך אני הייתי נראה במקום שלו? זה ממש לא קל, וכבר אמרו חז"ל (אבות ב, ד) **אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו"**, אבל למעשה, היו רואים את האדם בפחיתותו. לעומת כן, כל אחד, אפילו גוי, כשרואה את האדם מחזיק את ראשו על כתפיו - הוא נשאר בישוב דעתו ואינו הולך שולל אחר רגשי לבו, אלא מחשב בשכלו מה הדבר הנכון לעשות במקרה כגון זה - יאמר: "הנה זהו האדם. זהו האדם כפי שהקב"ה ברא אותו".

אבל אנתנו עמך בני בריתך

והנה הדבר פשוט שזהו השלב הראשון בדרך להיות יהודי, כי כשהאדם מנצל את הכוחות הטמונים בו, את הגדלות שבו, הוא יכול להתקדם הלאה באופן שלא יחשוב סתם: "כדאי לי להשליט את המוח על הלב", אלא מוחו יחשוב צעד אחד נוסף: "מה הקב"ה רוצה שאעשה עכשיו? מה הדבר הנכון לחשוב כעת?". כוונתנו בזה שגם כשהאדם מצליח להשליט את מוחו על לבו, עדיין מוחו יכול להיות מלא במחשבות שאינן נכונות, כי הנה כשיש לו לאדם בהירות מוחלטת לאן הוא רוצה להגיע ונפשו חזקה, מוחו מובילו ואין שום דבר יכול להשפיע עליו ולהסיטו מתוכניתו, אבל אין הדבר מוכרח שמונח שם במוח הידיעות הנכונות. יתכן מאוד שהסיבה שהוא ממשיך הלאה היא מפני שהוא עקשן, והדבר נובע אצלו דווקא מהרגשת כוחי ועוצם ידי או מחכמת חיים שיש לו שאומרת: "הרבה מצליחנים נכשלים באמצע הדרך. צריך לדהור הלאה בלי להסתכל ימין ושמאל". אין בו כלל את מחשבות האמונה - "הקב"ה יעזור לי. ואני כאן רק בכדי למלא את שליחותי. הקב"ה עושה הכל ואני צריך רק לדבק את עצמי ולחשוב להיות עבד נאמן לה' ולתורתו". אין הוא חושב כלל על זה.

הוא אשר אמרנו שלאחר שהאדם לומד להשליט את המוח על הלב, אשר בזה הוא נעשה אדם, הוא צריך להוסיף על זה את החלק הרוחני, היינו לראות שהמידע שיש לו במוח הוא מידע נכון והוא זה ששולט על לבו. מעשים שבכל יום שאנשים הולכים לקורסים או שומעים עצות של חכמת חיים. הם קוראים ספרים "איך להצליח?" או "סוד ההצלחה", ומה

מדברים. סוף דבר: הלב שליט על המח.

מלחמת האדם עם יצרו

ועיקר הנקודה הוא שהגם שיש לו ידיעות נכונות במוחו כי הוא למד חובת הלבבות, כפי שאפשר לשמוע אנשים אומרים: "כבר למדתי חובת הלבבות כך וכך פעמים", מכל מקום תסתכל עליו כשהוא פועל בעשייה, ותראה מיד שהוא פועל עם ההרגשים של העוה"ז. תראה איך הוא מדבר עם אחרים כשמתפתח משא ומתן בענין כסף. פלוני נוקב במחיר והוא צועק לו בחזרה. לאו דוקא להיות שהוא צועק בקול רם, אבל אתה רואה בצורת דיבורו שהוא מתפעל. אין מוחו שליט על לבו עכשיו.

אכן כן, מלחמה גדולה היא כי אנו מושפעים עד מאוד מהעולם הזה. נציג שאלה בלתי נעימה: כמה אנשים מהציבור שלנו מצליחים בשעת אכילתם שלא להתפעל מתאות האכילה? נשאיר את השאלה תלויה. אך הנקודה היא שספר לחוד ובשר לחוד. כשמונח לפניו בשר מתובל כדבעי, הוא מתפעל ממנו לגמרי, ושוקע עד מהרה בתוך הצלחת. וכפי שמסופר על הרה"ק רבי דוד מטאלנא זיע"א שהעיר פעם בחג הסוכות למי שישב ואכל בתוך הסוכה: "אתה יושב מחוץ לסוכה". הלה הרים את עיניו למעלה והתפלא כי ראה שיש סכך כשר מעליו. אמר לו הצדיק: "אתה יושב בתוך הצלחת". אמת לאמיתה היא, כי אם אמנם שמענו דברים נחמדים הכתובים בספרים, אבל ברגע שהעין רואה והלב חומד, האדם אומר למוחו: "עוד מעט אדבר אתך, אבל עכשיו אני עסוק".

עלינו לקחת בחשבון שכאשר האדם עוסק בעניני ממון או בלגרום למשהו שיקרה, נסיונו ללכת שולל אחר לבו אינו יותר קל מהנסיון של תאות האכילה או מהנסיון של הדברים הגשמיים האחרים שאנו יודעים היטב עד כמה קשה לו לאדם להחזיק ראש ולא להתפעל ולשקוע בתאוות גשמיות. אין זה יותר קל בכלל. לא ולא! האדם צריך להתעורר ולהבין שמדובר במלחמה גדולה. למה? כי בו ברגע שאתה מגיע לשלב המעשה שבו אתה נוגע בעוה"ז, מתעוררים בך הרגשים. זה לא כל-כך פשוט כפי שחשבת. "הפלא ופלא, יש לי אמונה". ברגע שאתה נוגע בו, באים לקראתך הרגשים וחיות מזויפת, ואתה נמשך אחריהם, וע"מ להצליח להחזיק ראש, אתה צריך להשקיע עבודה רבה. עכשיו צריך ללמוד איך עושים זאת מדרגה אחר מדרגה, אבל תחילה לכל צריך להכיר את המציאות הנ"ל. הן כל היום האדם עסוק בסידור דברים. כשהוא עומד בתור לבנק ואחד אומר לו בפנים זועפות: "הייתי לפניך", עליו להישאר בשלוות הנפש, לחייך אל האיש ולחזור כמה צעדים אחורה תוך כדי דיבור במחשבה: "זה בסדר, כך הקב"ה רוצה", הוא צריך להלחם בלבו. דמו רותח ולבו רוצה ליקח את המושכות בידו, אך זהו

הזמן שהוא צריך להשליט את מוחו על לבו.

יש הצלחות רבות

הנה בשיעור הקודם כשדיברנו על הדוגמא של תאוה אכילה, תיארו את האדם שמכין את עצמו לסעודתו. הוא נושא תפילה ואומר לשם יחוד ומברך המוציא, וכשהוא מתחיל לאכול, הוא מכוון במשך שלושים הרגעים הראשונים שהלחם הוא שפע הבא ממקור גבוה... אם הוא מצליח באמת לעשות כן בשלושים הרגעים הראשונים - נפלא מאוד, על זה אנו מדברים.

ובכן דעו לכם שבאופן זה בני אדם מצליחים בהרבה ממלחמותיהם. ועד כמה שהמלחמות קשות כפי שתיארנו לעיל, הם מצליחים בהרבה מן המקרים. צריך רק לשים לב שעל זה אנו מדברים. דוגמא לדבר: תראו כמה פעמים האדם נמצא במצב רוח טוב ומישהו פוגע בו ואינו מחזיר. זה קורה לכל אחד. וכן יש הרבה פעמים שמישהו עשה לו עוול וכמעט שהתפעל לגמרי, אך נזכר בזמן שהוא יהודי והתנהג בהתאם. זה קורה. יש לנו הרבה הצלחות.

עכ"פ זוהי סוגיית ההשתדלות. ההרגשים של העוה"ז רוצים לשלוט עליך, אך אתה תופס את עצמך מיד, ומחליף את מהלך מחשבתך, ובכך משליט את המח על הלב. כך הוא בנוגע לסבלנות וכך הוא בנוגע לתחומים רבים אחרים. זוהי העבודה. שהאדם יאמר לעצמו: איך אני מתקדם ולו במעט בענין זה לחשוב את המחשבות הנכונות בעת שאני עוסק בהשתדלות. אינני סוגר את החובת הלבבות לפני שאני מתקשר לפלוני, אלא תוך כדי שאני מתקשר לפלוני ומדבר אתו, אני חושב על מה שלמדתי. זהו המהלך.

הבנה חזקה מקהה את החושים

ומהי הדרך לקרר את ההתפעלות שיש לנו מהעולם הזה? הנה באמת הדבר תלוי עד כמה הבנת מוחו עמוקה וחודרת לנפשו. כשהבנה שיש לו במוחו עמוקה מאוד ויורדת עד לעמקי השיתין, היא גורמת אצלו התפעלות יותר חזקה מההתפעלות שהעולם הזה גורם לו.

ואף את זה אנו יכולים לראות בחיינו, כי עברנו כבר מצבים כאלה לאלפים שהמוח התגבר על הלב. אמנם כן, עכשיו צריך לראות איך לעשות זאת באופן הנכון, אבל כל אחד יש לו מספיק דוגמאות, לא של סתם הצלחות, אלא של הצלחות שבהן המוח התגבר על הלב. היתה לו התפעלות כה חזקה מהבנת המוח, עד שהלב לא הצליח לשלוט על המח, כך שהמלחמה לא היתה כה קשה.

הנה חז"ל אומרים (ב"ב י, א): "יין קשה - פחד מפיגו". יין הוא לב, כמו שכתוב יין ישמח לבב אנוש. אך כשיש לו לאדם פחד מאיזה דבר, אין לבו מרגיש. כשהאדם אוכל ובשעת

א בגמרא איתא: פחד קשה - יין מפיגו. אך בשבחי הבעש"ט איתא בשם הבעש"ט כנוסח שנזכר כאן - יין קשה, פחד מפיגו. וכן הוא בפלא יועץ (ערך גילה) מהבעש"ט.

לנסוע אתו לחוף הים ולשוחח אתו על דא ועל הא בענין חבריו, ולאט לאט להשחיל לו כמה מילים: "חבל! אתה בעל כשרון ויש לך טעם בלימוד. רק הדבר הזה מפריע. אולי נוכל לעבוד על זה ותוכל להתקדם יותר ויותר". הנה כשהוא מדבר אתו על שפת הים, הוא מדבר אתו בעניני דעלמא ועובר מענין לענין שלא באותו ענין, אבל מוחו חושב בכל עת: "מתי לומר לו, ובאיזה שלב".

יתירה מזו, בין גבאי צדקה ובין מחנך דגול, אם יש לו כבר נסיון רב והוא בעל נפש חזקה, אין לו שום בעיה כשרואה שאין זה הזמן המתאים, לסיים את השיחה באיחול חם ולבבי: "שיהיה לך הרבה נחת", מבלי להזכיר אפילו ברמז קל לשם מה נפגש אתו. הוא לא רוצה לקלקל, הוא לא רוצה לנסות כשהזמן אינו מתאים. ואע"פ שנסע כמה שעות במטוס כדי להיפגש אתו, הוא יכול לומר לעצמו: "לא! זה לא הזמן". הנה זה נקרא מוח שליט על הלב. "אני מבין, יש לי עגמת נפש, אבל אני הולך להרוס את האפשרות להשפיע על לבו. זה לא ייצא טוב, זה לא יפעל מה שצריך לפעול, זה לא ישכנע אותו. לא! אמתין להזדמנות אחרת". הלה שואל אותו: "מדוע באת?", והוא בנסותו להיזהר משקר, משיב לו באופן המשתמע בשני פנים: "הייתי צריך להיות פה באזור". הלה שואל אותו: "מה עם כסף?", והוא משיב לו: "לא, ברוך השם, ברוך השם... בלי נדר, כבר נדבר".

לא נושים בלי מוח

הדוגמאות האלה מלמדות אותנו, לא רק שהאדם יכול להשליט את המוח על הלב, אלא גם שכאשר האדם ברור עם עצמו עד הסוף ויודע שאינו יכול לסור ממוחו, הוא מצליח להשליט את המוח על הלב. האדם צריך לומר לעצמו: "אין לי אפשרות לסור ממוחי. אם אסור ממנו, רק אזיק לעצמי. זה לא יעבוד. ולכן האפשרות היחידה שיש לי ללכת אל כלי העשייה היא כשאני מחובר אל המוח. אם אעשה בלי לחשוב מה אני עושה, זה לא יעבוד".

ישנם בעלי מנגנים, משמחים, ובדחנים, שגם אם יציעו להם סכומים גדולים כדי להזמינם, הם יכולים להשיב: "לא! אינני יכול לבוא באותו לילה. אני אהיה עייף ומוחי לא יעבוד כראוי. לעשות חצי עבודה, אינני מסכים. זה יזיק לי לעכשיו ולעתיד". ולמרות שהוא צריך את הכסף, כי הוא הרי מחתן הילדים... אבל הוא כבר מגיע משם. הוא כבר עשה דברים כאלה בעבר, וכבר יודע איך זה נראה.

כך הוא גם בענין שלום בית. יש מי שהקב"ה ניסה אותו ואין בינו לבין נוותו ביתו הבנה מוחלטת. לפעמים הוא חוזר לביתו ורוצה להעלות על השולחן איזה נושא, אך מיד רואה שאין זה הזמן המתאים לכך, והוא דוחה זאת לזמן אחר. וכשמגיע הזמן והוא מחליט להעלות אותו על השולחן, הוא

מעשה הוא תחת לחץ גדול בגלל איזה דבר שמתרחש, לטוב או למוטב, הלחץ חזק מתאוות האכילה. הוא לא כאן. אין לו הנאה עכשיו מאכילתו. לא מפני שזיכך את עצמו, אלא כך הוא הטבע שהטבע הבורא באדם שכאשר מוחו שקוע כל כולו בדבר מסויים, אינו יכול ליהנות מאכילתו. הוא יושב בסעודת שבע ברכות ואנשים מעירים לו בכל עת: "אינך כאן". רואים עליו שאין לו הנאה. כי הוא נמצא במקום אחר.

אומר הקב"ה: בא נראה איך גורמים שהמחשבות הנכונות יחדרו בנפשך באופן כזה, וכשתעסוק בעניני העוה"ז, האמונה תזרום בעורקיך. זה מה שמחפשים, כי כשהמוח פועל בצורה שהאדם מתפעל ממנו, אזי הוא שולט על לבו.

כך מגייסים כספים

דוגמא נוספת שאנשים יכולים לראות זאת על עצמם. יש הרבה שמכתתים את רגליהם לאסוף כסף עבור מוסדות. הם צריכים לאסוף תמידין כסדרן סכומים גדולים. וביניהם יש כאלה שלא התחילו אתמול, אלא יש להם כבר נסיון של שנים רבות וכבר יצרו קשרים הדוקים עם גבירים. הנמנה על אלה, מכיר כל גביר ואת משפחתו ואת עבודתו ומתעניין בו תדיר, וכך נוצר ביניהם אמון הדדי, ואז הגביר נותן לו סכומים יותר מכובדים. אי אפשר לבוא לגביר שלא ראוהו מעודו ולבקש ממנו עשרת אלפים דולר. זה לא הולך כך. הוא לא יתן לו. רק אם יצור אתו קשר הדוק, אז יוכל לבוא אליו אחרי חצי שנה ולשאל אותו בהתרגשות: "אוהו... כבר מזמן לא התראינו... איך הולך? מה נשמע עם חתנך? אה, נכון, אני נזכר, נולד לו בן... מזל טוב..." ובסוף לעבור אל מטרת בואו. והנה איש זה, תוך כדי שהוא מתעניין בשלומו של הנגיד, אינו שוכח לרגע אחד מפני מה הוא כאן. הוא צוחק אתו ובוכה אתו, אבל תוך כדי כך, שלושת רבעים ממוחו עסוקים בשאלה: "מתי אני הולך לעבור לנושא שלשמו באתי? מהו הרגע הנכון בשיחה בינינו לומר לו כמה אני מצפה ממנו שיתן לי?".

כי כך ברא הקב"ה את האדם, שיוכל לדבר, לצחוק ולבכות, ותוך כדי כך לחשוב בתת הכרה על ענין אחר. הן אמת שזה יכול לבוא לידי שימוש באופן של שקר, אבל לא לזה נועד. אפשר להשתמש בו גם באופן הנכון. אף בין גבאי הצדקה ישנם כאלה שעושים זאת באופן בלתי נכון וכל כולם שקר, ויש כאלה שעושים זאת באופן נכון. הם מרגישים את פלוני ובאמת משתתפים בצערו ומתפללים עליו, ועם כל זה אינם שוכחים מה מטרת בואם.

כך מחנכים ילדים

וכעין זה קיים גם כשמישהו צריך להעביר מסר חינוכי לבחור שאינו מקבל בקלות. הוא חושב מראש: "מתי אוכל לומר לו? ובאיזו צורה? אני יכול לקרוא לו ולומר לו: סליחה! קמת מאוחר. אבל לא יהיה לזה תועלת". בסוף הוא מחליט

לא הולכים לבית דין

בעבר כבר דיברנו כמה פעמים שראוי לאדם לעשות כל מה שיכול כדי שלא יצטרך ללכת לבית דין, והבאנו מספר **יסוד התורה** של הרה"ק **רבי ברוך מקאסוב** זצ"ל מתקופת זמנו של הבעש"ט הק', שם כתב בפירושו: "אל תלך לבית דין! אל תלך לבית דין!". האדם שואל: "הרי יש מקצוע שלם של חושן משפט!". אך כבר היו **מהצדיקים** שאמרו שבית דין נועד לאנשים שאין להם אמונה ובטחון. ובכן, מה יטען האדם? - "האם אני צריך להפסיד מיליונים?". לא! אתה צריך לנסות להתפשר אתו. המהלך הנכון ביותר הוא לקחת מישהו שיגשר וינסה לפשר בין הצדדים. נקודת הדבר היא **שכאשר אתה יורד אתו לבית דין, אתה כבר נשלט, וחבל. כבר איבדת את עשתונותך**. אם אתה צריך להתווכח עם פלוני באופן של יקוב הדין את ההר - "אני צודק... לא כן! אלא אני צודק ואתה וסייעתך הרמאים", כבר הפסדת. אתה רוצה לדעת אם מותר? בוודאי מותר. יתירה מזו, בעצם הדבר, **לו היה האדם יכול להישאר עם מלוא השמחה ושלווה הנפש ועם מלוא האמונה והבטחון וכך ללכת לבית דין להביא את המשפט ליושבי על מדין, אפשר שהיה ראוי לעשות כן**. אך הבה נדבר בלב גלוי: אִיֶּכָה? היכן לבך בכל התקופה הזו שאתה יורד בדינא ודיינא? לבך אינו נוכח כלל. אתה קרוע בתוך עצמך. אתה מתפלל, יש לך אמונה, אך ברגע שאתה סוגר את סידור התפילה, אתה נופל. זה אינו מהלך.

אכן זה מה שהאדם מחפש. הוא מחפש להגיע למצב שלא יתפעל ממה שאנשים אומרים, שלא יתפעל ממהלכי העוה"ז, אלא מוחו יישאר מחובר לשמים וינסה לצעוד על פיו.

כדת מה לעשות

והנה בעסקנו בסוגיא זו, צריך להתבונן, לאן בעצם רוצה האדם להגיע? הנה בשיעור הקודם דייקנו בדברי רבינו בעל חובת הלבבות שהזכיר מידות טובות, ונאמר לאור הנלמד עכשיו, שהסיבה שהקב"ה רוצה שיהיה מח שליט על הלב היא מפני שרוצה שהאדם ימשיך את הרוממות שיש לו בחלקים הגבוהים ביותר שלו (או בזמנים הגבוהים ביותר שלו) **לחלקים הנמוכים ביותר שלו**. זהו תכלית האדם בעולמו. אם האדם מצליח בלילי טבת הארוכים, את החמימות וההתלהבות של ימי הרצון, ולהתפעל מזה באופן שכאשר העוה"ז מדבר אליו, הוא אומר: "איני רוצה לאבד את הטעם בשבת", הרי הוא מקיים את תכליתו בעולמו.

וכעת נראה איך באמת יכול האדם לעשות כן באופן מעשי. הנה **השלב הראשון** הוא **שמתבונן ומחשב בכל מה שהוא עושה לעשותו נכונה**. ונסביר: כשהאדם פועל בכלי המעשה שלו, יש הרבה דברים שהוא צריך לחשוב עליהם תוך כדי העשייה במסגרת העבודה הנ"ל. נניח שיש עשרה דברים אשר מחולקים לפי מדרגות זו למעלה מזו. המדרגה העליונה ביותר, רחוקה מאוד ממה שהוא עושה. ידיו

יודע שהוא צריך להחזיק את עצמו רגוע כי בין רגע הכל יכול להתפוצץ ויפסיד את הכל. הוא מנסה מכאן ומנסה משם, לאט ובזהירות, ובזקק בכל עת, וכשרואה שאין זה הזמן, מיד הוא לוקח צעד לאחור. הוא מבין כבר. היו לו כבר מאה דוגמאות שבהן אמר מה שרצה לומר וראה לאן זה הוביל אותו.

כך עושים השתדלות

ובענין ההשתדלות, יש מי שעדיין בגדר מתחיל ואינו מבין כלל שיש בעיה להפריד את העשייה מהמוח. הוא כבר עשה איזו סגולה, הוא כבר נתן צדקה, הוא כבר התפלל, עכשיו הוא מכניס את ראשו ורובו לתוך הבוץ. אבל אפילו מי שאינו שם, אך מבין שהוא צריך לחשוב כל פעם - "אני בידי של הקב"ה, ואני צריך שיכניס לי את המילים הנכונות לפה, לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון", מכל מקום הוא צריך להבין **שהדרך שהידיעות של התורה הקדושה נכנסות בתוכו, צריכה להיות בעומק גדול בהרבה. זה צריך לחדור אליו באופן שיתפעל ממנו כל-כך... פעמים שרואים מי שכל-כך מרוגש ומלא התפעלות, ששום דבר לא מעניין אותו כעת**. נולד בן בריא ושלם, וזה עתה חזר מבית החולים מלא התרגשות והתפעלות מחסדי ה', והנה שכנו ניגש אליו ואומר לו: "אתה זוכר שדיברנו לפני שבוע? ובכן, יוצא בענין הכסף... אולי נעשה כך..." מיד הוא עונה לו: "תעשה את זה כהבנתך, זה בסדר גמור". מחמת התפעלותו מחסדי ה', הכל מצטמק בעיניו. "עזוב, הכל בסדר, זה מן השמים, זה טוב".

תלמיד חכם אמיתי, נראה כך. הוא תמיד מלא התפעלות, ולכן הוא עונה תמיד בצורה זו. זכורני בהיותי אברך צעיר ששכרתי דירה לכמה חודשים מתלמיד חכם אמיתי, יהודי הספוג בתורה וחסידות, ולפני שעזבתי את הדירה הלכתי לשאול אותו טרם צאתי ממנה, שהיות והייתי בה במשך תקופה קצרה בלבד אם לחשב את השכירות לפי חודשים או לפי ימים, כאשר לפי ימים המחיר גבוה יותר. אני עדיין זוכר את האור שהיה נסוך על פניו. הוא אמר לי: "איך שיוצא לך יותר טוב". הרוממות... החיבור אל המוח... אמנם הוא לוקח כסף, הוא משכיר דירה, כן, אבל הוא מרומם. למה? כי הוא לומד, כי הוא קרוב אל ה'.

זה מה שהקב"ה רוצה מן האדם, שגם כשעוסק בעניני ממון, יישאר מחובר לשמים, ובהתאם לכך יהיה לו קל להאיר פנים ולוותר משלו. אכן פעמים שזה נהיה יותר קשה, כגון שפלוני נכנס עמך בדין ודברים ורוצה למשוך אותך למדרגתו. זה הרי תמיד מלאכת הכסיל. לכן אסור להתווכח עם חסר דיעה. אחד מהפירושים של 'אסור לרחם עליו' הוא: אל תתווכח אתו. הוא מוריד אותך לרמה שלו. אך כשהאדם מרומם ומחובר לשמים בחיבור חזק, אין הוא נמשך אחריו. אין הוא מסכים לרדת אתו לרמתו. הוא עושה כל טצדקי שלא יצטרך בכלל להיות אתו בדין ודברים.

המוהל לשאול בעצת רבו. שאל אותו רבו: "מה אתה מכוון עד היום בשעת הברית?". השיב לו: "שני דברים אני מכוון: הראשון, לעשות את מלאכת הקודש באופן המושלם ביותר, והשני, לקיים רצון בוראי למול את בני ישראל". אמר לו רבו: "אם זה מה שאתה מכוון, אז תשאיר את זה כך".

מה הפשט? כמו שדיברנו עכשיו. יש כמה דרגות במוח שליט על הלב, אך מי שמכוון כוונות גדולות על פי הקבלה ושוכח לכוון לעשות את מלאכתו נכונה, הוא מדלג על השלב הראשון, ואם כן הוא עלול לחזור אל הפירוד בין העשיה והמחשבה, כי אין לו את הדבק המחבר את כלי המעשה עם המוח.

תארו לכם מי שמקשיב לצרת זולתו, ותוך כדי כך הוא חושב: "הבה אעשנו נכונה". הוא מטה את אזנו, הוא מרגיש בצער. אכן כן, הוא יכול לפרוץ בבכי תוך כדי השמיעה. הנה בוודאי הוא צריך להתפלל במחשבתו שהקב"ה ישים לו את הדיבורים הנכונים בפיו, אבל אם אינו חושב על פלוני, אין הוא יכול לעשותו נכונה. המחשבה על פלוני וההשתתפות בצער, הן המחברות את העשיה אל המוח, וכשהם מחוברים, אז מתנוצצות עוד מחשבות נעלות בלבו תוך כדי השיחה - "אני רוצה לזכור שהוא בנו של הקב"ה והקב"ה הוא זה שהציב אותי כאן להיות לו לעזר ואחיסמך, ויהי רצון מלפניו שיורני בדרך הנכונה". זה מה שבונה את האדם בצורה נכונה.

וכך הוא בענין ההשתדלות. אם יתחיל האדם במדרגה העליונה ביותר, הוא יאבד את דרכו. הוא צריך לחשוב כך: "תחילה לכל, אשתדל לעשות מה שאני עושה, באופן הנכון על פי התורה", וזה מה שיביא אותו לחשוב על הקב"ה, שאלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו. וכך מוחו הולך ברצוא ושוב. הוא מחובר לעשיה ומדי פעם חושב על הקב"ה.

חיבור העשיה למוח בחינך

נביא משל נוסף, ונזכור שכל המשלים הם גם נמשלים, כי כולם מעניני ההשתדלות הם: כשמחנך בא לחנך ילד שניחן בתכונות לא קלות וגם הנושא הוא לא קל, ומלאכה קשה מוטלת לפניו, הנה לפני שהוא ניגש אל המלאכה, הוא נושא תפילה לה' שישים את המילים הנכונות בפיו ושישפיעו על הילד לטובה. ואז הוא ניגש אל הילד. והילד מתחצף אליו. הוא מקבל את פניו, במילים של חוצפה, ואח"כ מתווכח אתו על כל דבר כאילו היה בן גילו. ובכן, כאן זה שעת המבחן של המחנך, כי ברגעים ספורים בלבד הוא עלול לשכוח מתפילותיו ולבוא לידי כעס, ואם יבוא לידי כעס, פירושו של דבר שנמשך אחר הרגשים של עוה"ז. אכן עבודת המחנך היא להשתדל בכל כוחו שלא להימשך ולהתפעל מהרגשים של עוה"ז, אלא יאמר: "לא הולך כפי שתכנתתי. אני מכניע את עצמי".

לפעמים מתחילים לשוחח עם הילד בתקווה שהשיחה תהיה חלקה, ולמעשה, הילד אינו זורם בכלל. הוא רק

פועלות ומוחו בשמי השמים. הוא בכלל לא כאן. אכן לאדם פשוט מהלך זה קשה מאוד, כי אם ילך במהלך זה, יתכן אחד מהשנים: או שהוא מרמה את עצמו, או שאינו עושה מה שצריך. כי דומה הדבר למי שמדבר בענין אחד וכותב בענין אחר באותו זמן. ה'בני יששכר' היה יכול לעשות דברים כאלה. לא אנשים כערכנו.

והמדרגה הנמוכה ביותר במסגרת עבודה זו אשר שווה לכל נפש, היא זו שאמרנו שבשעת העשייה, יתבונן האדם ויחשב לעשותה בצורה נכונה ובשלמות כפי שצריך לעשותה. דבר זה קל בהרבה לאדם לחשוב עליו, כי הוא מקושר למה שהוא עושה. אדרבה, הוא חושב על מה שהוא עושה, אך הוא חושב איך לעשותו כראוי. זהו העבודה שלנו. זהו החלק שאתו אנו צריכים להתחיל. כי זה אמת, זה שולחן ערוך, וזה מה שיגרום לו לאדם שלפעמים אפילו תתחמק לו במוחו מחשבה יותר גבוהה.

חיוב לעבוד בכל כוח

הן כך כתב הרמב"ם בסוף הלכות שכירות (יג, ז) בענין השכיר העובד אצל בעל הבית: "כדרך שמוזהר בעה"ב שלא יגזול שכר עני ולא יעכבנו, כך העני מוזהר שלא יגזול מלאכת בעה"ב ויבטל מעט בכאן ומעט בכאן ומוציא כל היום במרמה, אלא חייב לדקדק על עצמו בזמן, שהרי הקפידו על ברכה רביעית של ברכת המזון שלא יברך אותה. וכן חייב לעבוד בכל כוחו, שהרי יעקב הצדיק אמר (ויצא לא, ו) כי בכל כוחי עבדתי את אביכן". ומסיים שם: "לפיכך נטל שכר זאת אף בעולם הזה שנאמר (שם ל, מג) ופרוץ האיש מאוד מאוד".

כשהאדם עובד, הוא משתדל ככל שהדבר תלוי בו, לעשות את מלאכתו בנאמנות. וכך הוא אומר לעצמו: אתה יודע מדוע אני צריך לעשותה בנאמנות? לא כדי לשכנע את בעה"ב כמה אני מסור לו, ולא כי אני רוצה לבקש ממנו העלאה, אלא מפני שאני רוצה להיות ירא שמים. אני רוצה לעשות את תפקידי בשלימות. אינני מחפש להתעצל ולרמות. אלא אני מחפש אך ורק לעשות את מלאכתי נכונה.

וכיון שהאדם פועל באופן זה, הרי הוא מחובר למוחו, כי הוא אומר בכל עת: "אני צריך לעשותו נכונה, אני צריך לעשותו נכונה", ומה עומד מאחורי תביעה זו? - "אני צריך להיות ירא שמים. לאו חכמה היא להיות ירא שמים רק בבית הכנסת. צריך להיות ירא שמים גם כאן. אם יש לי ספק אם עשיתי עבודה מסוימת כראוי אם לאו, אינני נוטל על זה כסף, כי רצוני להיות נאמן עד הסוף".

כוונת המוהל בשעת הברית

לעשות דבר נכונה הוא אחד מהענפים של מוח שליט על הלב. פעם שמעתי בשם מוהל מפורסם שהיה עורך בריתות הרבה גם בבתי הצדיקים, שפעם אמר לו אחד המקובלים המשתייך לאחד מחצרות החסידות: "היות שאתה עורך את הבריתות של בית רבינו, אני רוצה ללמדך קצת כוונות". הלך

ניגש לדבר עם בנו: "אולי אין זה הזמן המתאים? אולי לא נכון בכלל לדבר אתו על זה? אולי יש לי כאן נגיעות?". **דבר ראשון הוא מנסה להיות אמיתי עם עצמו, ואז הוא חושב מה כן נכון, מה כן מגיע ממקום טוב, וכך רצונו, מוחו ולבו נמצאים במקום אחד, וכיון שהם נמצאים במקום אחד, הוא יכול לרדת אל בנו ולהשפיע עליו.**

משנים את הרצונות

ואל הנמשל: כשהאדם פועל להשיג דבר מסויים (שהוא בעצם השתדלות מכל סוג שהיא), אם הדחף הפנימי לכך הוא דבר צדדי, למשל, הוא רוצה להרויח הרבה מאוד כסף, אם הסיבה האמיתית היא מפני שהוא נבהל להון, **הגם שמתפלל תחילה ומדבר על אמונה ובטחון, כשהוא מגיע אל ההשתדלות, הוא פועל מתוך רצון אחר לגמרי, והרי הוא דומה לאב זה שמדבר עם בנו באינטלא של חינוך, ולמעשה הוא מבקש לחסוך מעצמו בזיונות, ולכן זה יכול להצליח.**

יתירה מזו, כשהאדם עוסק בפרנסה, **את מי הוא צריך לשכנע? את עצמו, את החלקים האחרים שלו.** זוהי העבודה. הוא צריך שמה שלמד ייכנס למוחו באופן שהמוח יגרום ללבו להתפעל. וכשהאדם אמיתי עם עצמו ויודע שמה שדוחף אותו, זה דבר אחר לגמרי, הרי הוא מבין שהשתדלותו לא תועיל, ונעשה מוכן לשנות קצת את רצונותיו. אכן כן, החכם משנה את רצונותיו בכל עת. פעם רצה דבר פלוני, והיום - אינו רוצה. למה? כי הוא קלט - "למה אני צריך את זה?". אפשר לראות אנשים שתוך חצי שנה הם משנים את רצונותיהם כמה פעמים. למה? כי עשו את החשבון - "כשהייתי צעיר, רציתי להשיג את זה. אך באמת אינני צריך את זה. זה רק מביא לי עגמת נפש".

ידוע תדע שכאשר אתה עושה כן, אתה בונה את נפשך באופן יסודי, כי בו ברגע שהאדם מפסיק לרצות את הדברים האלה, הוא מאסף את חלקי נשמתו וכולם נעשו לאחדים.

סיכומן של דברים

סיכום הדברים: **השלב הראשון הוא כאמור, שהקב"ה רוצה שהמוח והעשייה ייפגשו, והיינו שבעת שהאדם עובר מהתפילה אל ההשתדלות, לא יתנתק מן התפילה, אלא יעשה את ההשתדלות תחת הרושם של התפילה.** ואמרנו שהרבה פעמים האדם מצליח לעשות כן, כגון כשאנו מגיב למי שמביישו מפני שמוחו אומר לו לא להגיב, או כשאנו עושה דבר בלתי נכון מפני שמוחו אומר לו: אל תעשהו הגם שאתה רוצה! אך אמרנו שצריך שהמוח יחשוב את הדבר הנכון, דהיינו לא לרצות להצליח בעולם הגשמי, אלא להתקרב אל ה'.

ועוד ראינו שצריך שמחשבת המוח תהיה חזקה באופן שתגרום ללב להתפעל. והבאנו כמה דוגמאות מבני אדם שמתפעלים על-ידי מחשבת המוח וממילא אין לבם חומד כל-כך. ואז דיברנו שמהלך הדברים הוא להתבונן בכל עת

מתחצף. אתה רוצה להרים עליו את קולך ולהעיק אותו לכל הרוחות, אבל אם תעשה כן, הרי הלכת לאיבוד. אתה מצליח להשליט את המח על הלב על-ידי שאתה עוצר לחשוב מה נכון לעשות עכשיו לאור המצב, ומהר מאוד אתה מגיע למסקנא שלאור המצב נכון לומר לו, ולו מצד חכמת חיים: "מה, באמת?! כך אתה מרגיש?! אני שומע, אני שומע". אתה אומר לעצמך: "אני יורד בעוד דרגה, מה אני יכול לעשות?" חשבתי שאצטרך לרדת בשבילו רק שלוש קומות מתחת לאדמה. עכשיו אני רואה שהילד נמצא חמש קומות מתחת לאדמה. אני ממשיך לרדת עוד".

ע"מ לחבר את מח ללב, אתה צריך לאמץ את מוחך לחשוב על העשיה עצמה, איך עושים אותה בצורה נכונה? איך הקב"ה רוצה שאעשנה עכשיו? ממש כמו כשהאדם מל או שוחט. **דבר ראשון הוא צריך לראות שהעשייה תהיה נכונה.** אי אפשר לשוטט בגבהי מרומים ולעשות את העשייה בצורה נכונה.

אם כנים אתם

הנה אנו רואים פעמים הרבה כשהאדם עושה דבר מסויים, שיש פער בין מה שהוא אומר לבין הסיבה האמיתית. קחו למשל אב שחוזר עם בנו מבית הכנסת ואומר לו: "במשך כל התפילה דיברת ועשית קולות... אתה עושה לי בושות..." הנה אב זה מגלה שמה שמעניין אותו זה לא כבוד ה'. "יש לי בעיה. אתה עושה לי בזיונות. ובגלל זה אני עכשיו מצוה עליך בכל תוקף: תעמוד במקומך כל הזמן ותסתכל בתוך הסידור".

האמת שבני אדם נוהגים כך לא רק בענין זה, אלא גם בענין חינוך הבנים והבנות באופן כללי. הבן רוצה ללכת קצת אחרת, והאב יוצא מכליו. האב שואל: "זכי לא אומר לו כלום?! אני צריך לתת לו לעשות ככל העולה על רוחו?!". רגע אחד! מה כל-כך מציק לך? "מה פירוש? הוא לא מתנהג כראוי!". נו, תמשיך הלאה. ומה קורה? "הוא עושה לי בזיונות. כולם מדברים עלי ראו בנים שגידל זה".

ובכן, בשלב הראשון הבה נהיה אמיתיים עם עצמנו ונכיר בכך. מפני מה אתה מדבר אתו? כי אתה רוצה לשכנע אותו שלא יעשה לך בזיונות. אני שומע. אך מה נעשה שיש לו תכנית אחרת לחיים? באמת אתה צודק שמצד כיבוד אב אסור לו לעשות לך בזיונות, אבל כשאתה רוצה להשפיע אליו, עליך לדעת שהדרך היחידה להשפיע היא על-ידי הבאת שני הצדדים לעמק השווה. ואפילו בעניני מסחר, אם כל אחד מהצדדים רוצה משהו אחר, אין מה לישא וליתן בכלל. צריך לקרב את דעותיהם זו לזו, ולאחר שהן מתקרבות, אז אפשר לעבור את הגשר. כך בענין החינוך, אם אתה חושב על איזה ענין אחר, אתה נמצא מאוד רחוק ממנו. רצונך ומוחך נמצאים אי שם. ואז הגם שאתה מתפלל קודם לכן, כשאתה ניגש לדבר אתו, אתה מפוזר ומפורד.

הדרך הנכונה היא שהאב חושב ומתבונן לפני שהוא

היא רק אם אתה רוצה להמשיך להיות שקוע בשטויות, בשעת התפילה לבהות בחלומותיך, ובשעת הלימוד לרחף בעולמות אחרים, או שאתה רוצה להחליף זאת. שכשהאדם שקוע בלימוד ומתלהב בו, הוא חושב על לימודו בכל עת, וכפי שהרה"ק ה'דברי חיים' זיע"א היה אומר שהוא חוזר בתשובה כל ימיו על התשובות שנפלו לו במוחו באמצע התפילה. התכוון לומר שלא צריך להיות כך, אבל מה יעשה שהיה כל-כך שקוע בלימוד, שבשעת התפילה מוחו המשיך לחשוב על הלימוד.

ורבים המה שזה קורה להם. אני זוכר בבחורותי כשהיינו ישינים ביחד בחדר אחד, שהיה שם בחור אחד מתמיד, שבאמצע שינתו היה מדבר בלימוד, קצות, נתיבות, כמעין המתגבר. אבל אין צריך להגיע לכך. יש הרבה בני אדם השקועים בלימוד שאתה מדבר אתם בעניינים אחרים, ופתאום אתה רואה אותם מנתרים ממקומם בהתפעלות - "אני חושב שיש לי תשובה". בכלל מצוי הדבר שאתה מדבר עם האדם בענין אחד ופתאום הוא עובר לנושא אחר, למה? כי הוא שקוע בנושא האחר. אומר הקב"ה: "יש לך את זה. התכנית היא שתתלהב באמונה ובחידושים... אכן לחדש חידושים מאוד עוזר לזה, כי כשהאדם מחדש חידושים, יש לו התפעלות. כל עוד אינו מחדש, הוא אומר: "כבר שמעתי שהקב"ה מנהל את העולם, תודה רבה, מה עוד? תגיד לי איזה חידוש". אכן יש חידושים. בטחון הוא סוגיא גדולה. כשיש לך חידוש, יש לך התפעלות, וכשיש לך התפעלות, אתה מתפעל פחות מהעולם הזה בשעה שאתה עוסק בעניינים הגשמיים. שים לב לכך בכל תחום שאתה רוצה לעבוד. אתה רוצה ללמוד ולהצליח? תתפלל במחשבתך לריבונו של עולם שיהיה בעזרך. אתה רוצה לעסוק בענייני ממון? תחשוב על הדברים האלה, תחזור עליהם, תחדש בהם. זה מה שמעדין את האדם. זה עושה אותו אדם. אתה רואה איך הוא מדבר וכיצד הוא נוהג. אתה רואה שהעשיות שלו צמודות למה שהוא לומד. מה שאין כן אם אין לו התפעלות מהבנת המוח, כי אז העשייה נשאר מנותקת ממנה. וזהו עבודת החיים.

(נמסר יום שלישי פרשת ויחי י"ד טבת תשפ"ד)

איך לעשות את ההשתדלות באופן הנכון על פי התורה. החלק הזה הוא הקרוב ביותר אל העשייה, וממילא העשייה מתחברת אל המוח. וזה מה שמסייע לאדם לזכור שהקב"ה נמצא אתו ומנהלו ועוזרו.

ואח"כ למדנו שעבודת האדם היא להביא את המחשבה עד לכלי העשייה ממש, ולכן צריך האדם לבדוק את עצמו, ואם הוא מגלה שהרצון הפנימי אינו גובע ממקום נכון, עליו לשנות את רצונו. ראשית כל הוא צריך שרצונותיו יהיו נכונים, וכיון שיהיו נכונים, יוכלו להתחבר למחשבתו, ומחשבתו לעשייתו, וכשכולם יהיו שווים, יוכל לשכנע ולהשפיע.

כי לא מחשבותי מחשבותיכם

ראיתי מובא מהרה"ק מרוז'ין זיע"א: הכתוב אומר (ישעיהו נה, ח): "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאום ה'". הקב"ה אומר לבניו: לפעמים כשאתה לומדים ומתפללים, אינם חושבים את מחשבותי, אלא את מחשבותיכם, ואם כן לכל הפחות כשאתם עוסקים בענייני גשמיות, תחשבו לפעמים את מחשבותי. כביכול הקב"ה בא בטענה: אם כשאתם עוסקים בשלי אתם חושבים על ענייניכם, כשאתם עוסקים בשלכם, תחשבו על ענייני.

על דרך זו היה מעשה עם הרה"ק רבי מרדכי מנעשכיז זיע"א שפעם נכנס אצלו איש אחד והרבי התעניין בו בענין פרנסתו, והאיש הרהר לעצמו: "מדוע הרבי שואל אותי בענין הפרנסה? הרי הצדיק צריך להיות דבוק בתורה ותפילה!". כיון שחלפה מחשבה זו במוחו, תיכף ומיד אמר לו הצדיק: "כשאתה עומד ומתפלל, אתה חושב על מאה ואחד דברים שאינם שייכים כלל לתפילה, ואם כן מה קשה לך להבין שכאשר אני מדבר אתך על פרנסתך אני חושב על עניינים רוחניים?".

אם תשמעו בישר תשמעו בחדש

הלימוד מזה הוא שהאדם בין כה וכה עוסק בשני דברים בבת אחת, כך שאין באים עכשיו לגלות כח חדש באדם שיעסוק בדבר אחד ויחשוב בדבר אחר. אתה ממילא עושה זאת, השאלה

הודעה משמחת

בשעה טובה ומוצלחת ניתן להשיג דיסק-און-קי (USB) מלא וגדוש עם 200 שיעורים בשער הבטחון שנמסרו ע"י הרב שמעון שפיצער שליט"א במסגרת מדור אמונה ובטחון

מוקדים לרכישה:

טלפון - 052-761-2069
טלפון - 052-768-3249
טלפון - 052-760-4121

בית שמש:
אשדוד:
חיפה:

חנות ספרים וואלדמן קרית בעלזא
חנות ספרים סאטמאר
חנות 'מול איצקוביץ'

ירושלים:
בני ברק:
בני ברק:

קול הביניי

718.686.8300 ארה"ב
072.257.7726 ארץ ישראל
03.300.0223 בלגיה
0204.586.2115 בריטניה

לקבלת הקונטרס המלא
וכן לקבלת השיעורים המלאים במייל

שלחו מייל לכתובת
info@machonhavineini.com

לקבלת גיליון זה מדי שבוע
וטעימה יומית מדי יום במייל

שלחו מייל לכתובת
Teimaminahor@gmail.com

קו 'ענמו וראו'

מסר יומי קצר משיעורי
הרב שמעון שפיצער שליט"א
02.302.4389
או ב'קול הביניי' שלווחה > 1 0